

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a:
Pe unu anu 5 fl. — cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Èr banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFF'A DIECESANA in ARAD.

Observàri

*din corespondenti'a aficiala din urma între bisericile
ortodoxe.*

Am publicatu in numerulu trecutulu dupa „Biseric'a ortodoxa romana“ scrisórea de notificare a alegerei I. P. S. parintelui Metropolitu-Primatu alu Romaniei si respunsurile bisericilor ortodoxe.

Nu ne aducem aminte, se fim vediutu in timpulu nostru atâti'a prelati ai bisericeii vorbindu unii cu altii de odata si in aceeași materia. De aceea marturisim, ne-a facutu o deosebita bucuria vediendu, ca cu putintia este a-se intretiené cele mai întime legaturi canonice între singuratecele bisericeii nationale autonome, cari compunu bisericeii ortodoxa crestina.

Dar acésta bucuria ne-a fost de scurta durata in faci'a faptului regretabilu, constatatu de o potri-va de toti prelatii bisericilor nationale ortodoxe.

Incependu din sant'a cetate a Ierusalimului si pana la Cernautiu si Sibiiu glasulu prelatiloru constata de o potri-va, ca bisericeii ortodoxa trece astadi prin nesce dile de grea cercare.

„Religiositatea, credinti'a si devotamentulu ca- tra cele stremosiesci este combatuta de diavolulu celu ce se bucura de reu“ — „fórté dificilu si ane-voiosu de percursu a ajunsu sarcin'a admnistratiei eclesiastice in parti orientale, in care veninulu ere- ticu reversandu-se cu imbelsingare se combate prin unu antidotu fórté nesuficientu, din caus'a miseriei venite prin ochiu zavistuatoriu asupra bisericiloru apostolice din Orientu,“ — dice in respunsulu seu P. S. S. parintele Nicodim, patriarchulu Ierusalimului. Totu acést'a o constata si Eminentia S'a, pa- rintele Archiepiscopu si Metropolitu alu Bucovinei, Dr. Silvestru Monariu-Andreeviciu in cuvintele: „Biseric'a nóstra ortodoxa, catolica si apostolica de pretutinde- nea agitata fiend in timpulu presentu parte prin teo- riile moderne antireligiöse, parte prin agressiunile propagandeloru confessionale streine, are lipsa mai multu decât ori cand de ierarchi insufletiti pana la

abnegatiune apostolica pentru chiamarea loru archi- pastorala.“

Faptulu acést'a regretabilu, in carele vedemu ca se constata si descrie starea bisericeii ortodoxe inspira mari ingrijiri prelatiloru, si in același timp ne inspira si noue, tuturoru, cari facemu parte din bisericeii ortodoxa. Prelatii toti de o potri-va vedu mijloculu de a merge in spre bine intru conservarea unitatii dogmatice, canonice si liturgice.

Vomu ascultá neaperatu cu totii acestu cuventu de invetiatura alu prelatiloru bisericeii ortodoxe, si toti de pretutindenea la timpulu seu ne vom face detorinti'a. Avem o puternica mangaiare in acésta lu- crare si cale a nóstra: de a scapá nevatamata insasi ortodoxei'a crestina si a intari imperati'a lui Dum- nedieu, incorporata vederatu in institutiunile evange- lice si cononice ale bisericeii nóstre ortodoxe-catoli- ce“ — in faptulu, ca situatiunea de astadi si-afra parechia in istoria. Ddieu a ajutat inaintasiloru no- stri in pastorirea turmei sale in totdeun'a; si cand adeca pre la inceputulu veacului alu sieptespediece- lea o stare de nedumerire si de confusiune se facuse in bisericeii ortodoxa mai cu seama in urm'a clati- nării in credintia si a confessiunei patriarchulu Cyril Lucaris — bisericeii ortodoxa si-a sciutu face deto- rinti'a. Unu prelatu de nationalitate romana, fe- ricitulu intru aducere aminte Petru Movila prin scrierea s'a intitulata „confessiunea“ ortodoxa a unei, sante, sabornicesci si apostolesci bisericeii“ a pu- su pentru eternitate o temelie sigura pentru unitatea in dogme; ér unu sinodu intrunitu pre teritoriu ro- manu, in orasiulu Iasi, a datu sanctiune acestei pu- ternice temelii.

Faptulu acést'a: ca unu prelatu si scriitoriu ro- manu, si unu sinodu intrunitu pre teritoriu romanu pune capetu confusiunei de odinióra in intréga bise- ric'eii ortodoxa, este fórté remarcabilu si instructivu pentru bisericeii romana de astadi.

Se pare, ca astfelu a voitu Ddieu, cá noi, cari formamu bisericeii romana si dupa positiunea nóstra

geografica suntem canalulu, care imbina orientulu cu apusulu Europei civilizate, se avem o deosebita rola in desvoltarea ulterioara a bisericeii ortodoxe.

Pre timpulu lui Petru Movila biseric'a romana a sciutu se'si jóce acestu rolu cu tóta conscientiositatea.

Astadi inca suntem angajati totu noi, cari formãmu biseric'a romana la unu opu mare in desvoltarea bisericeii ortodoxe. Ne-am angajat adeca, se punem stavila ireligiosității si propagandeloru streine prin o alipire mai puternica a credintiosiloru de biserica. Ne-am angajat adeca prin constituțiunea noastră bisericeasca a pune pre mireni alaturia cu elementulu clericalu, si a face astfelu, cá nu numai preotulu, ci cu elu intréga turm'a cuventatória se lupte pentru promovarea intereselor bisericeii lui Christos.

Idei'a acést'a s'a nascutu, si s'a pusu in lucrare in urm'a unei necesități constatate si recunoscute. S'a conceputu, si s'a pusu in practica prin unu barbatu, carele asemenea lui Petru Movila de odinóra a fost intru prisosiatia bogatu in semtiu si iubire catra biserica, precum si deplin consciu de importantia ce o are biseric'a romana in desvoltarea bisericeii ortodoxe.

Sporiulu influintiei ideii concepute de nemuriatoriulu Siagun'a si incorporate in statutulu organicu alu bisericeii noastre autonome astadi se vede, si se semte in multe pãrti din provinci'a nostra metropolitana.

Èr daca pre ici, pre colo, in aceleasi timpu vedem, si semtim unele nedumeriri si nemultiamire facia de mersulu vietii noastre constitutionale, acestea si-au isvorulu loru in firea romanului, carele intru tôte voiesce se véda unu sporiu repede, precum si in imprejurarea, ca inca n'am avutu timpulu fisicu, cá se ne deprindem a lucrã in spiritulu celu vecinicu alu bisericeii lui Christos.

Ceeace n'am potutu face pana acum, cu o buna ingrijire, si cu unu tactu, carele incepe deja a-se semti in biserica, vom face de aci inainte.

Ne trebuesce spre scopulu acést'a cu putien mai multa inspiratiune facia de biserica si scopulu, pre carele lu-urmarim prin viéti'a nostra bisericeasca, precum si o conscientia mai larga facia de missiunea istorica, pre carea prevedinti'a ni-o a impusu pre umerii nostri; si lucrurile au se mérga de sigur preste acceptare bine.

Are terenulu de lucrare, pre carele ni-lu ofere tuturor de o potrivã altariulu si biseric'a lui Christos, multe pãrti multiemitórie.

Nu ne ocupãm de bunuri, trecetóre, ci ne ingrijim de lucruri neperitórie!

Nu zidimu case, pre cari dintele timpului se póta se-le darime, ci cladim edificie de durata vecinica. Si daca noi cei mici vedem astadi pre prelatii bisericeii atât de ingrijiti de viitoriulu bisericeii, — acéstã ingrijire sperãmu, ca ne va inspirã mai multu

zelu si abnegatiune la lucru; si alte corespondentie, ce voru mai urmã in viitoriu intre densii, sperãm, ca ne voru gasi mai bine pregatiti, si in specialu sperãm, ca Ddiu ne va ajutã, ca atunci, cand in biserice'a ortodoxa se va constatã mai multu progresu, intru realizarea acestui'a, se-si aiba si biserice'a romana partea, ce i-se cuvine.

Lucheiandu repetimu ceeace am disu mai susu: ca biserice'a romana ortodoxa este canalulu, prin care vorbesce biserice'a ortodoxa cu apusulu Europei civilizate; si daca prevedinti'a ne-a impusu acéstã rola, suntem siguri, ca ni-o vom scéi portã cu tóta conscientia.

Timpulu vine, si se duce, si cu elu se trecu si bucuriele legate de timpu; dar vecinicu remanu faptele, prin care se imbogatiesce istori'a omenimei.

Frecuentarea scólei.

Ne dãm tóta silinti'a toti ceice avem mai multa, seau mai putiena inriurire asupra mersului scóleloru nostre elementarie, cá se imbunatatimu frecuentatiunea si se facem adeca, cá fiecare pruncu alu poporului nostru se cerceteze scól'a, si se se bucure de binefacerile ei.

N'am fost norocosi, cá se ajuungem pana acum rezultatele, pre cari le dorim in punctulu acést'a.

Studiãm toti, se aflãm causele reului si mijlócele, prin cari se-lu delaturãmu.

Causele nefrecuentãrii voru fi multe, si deci si mijlócele prin cari se delaturãm aceste cause inca trebue se fia multe.

Aceptandu inse dela aflarea mijlóceloru mai multu resultat, decât dela cantarea causeroru, pre cari si de altcum toti pre cei cari ii-privescu, le cunoscu — vom încercã a-ne ocupã in cele ce urméza numai de mijlócele, prin cari credem noi, ca s'ar poté imbunatatí frecuentatiunea scolaria.

La noi in eparchia singurele scóle, prin cari ne-am angajat a face educatiunea poporului, sunt scólele elementarie. Vedem în acelasi timp, ca alti ómeni, cu cari traimu, au scóle multe, scóle de totu soiulu. Si cu potintia este, cá se credemu, ca pana atunci, pana cand nu vom avé si noi scóle multe, mai mari, si mai mici, încercãrile nostre pre acestu terrenu nu potu se fia incununate de sporiu. Langa acést'a póte se se mai adoage pre ici, pre colo, si imprejurarea, cá scólele nostre se nu fia produsu ceeace am doritu, ci póte ca toema contrariulu, si anume ca in locu de a-ne cresce o generatiune cu conscientia de sene, cu omenia si cunoscintie de viétia se fie produsu o clasa de ómeni cu pretensiuni, pré mari, ómeni, pre cari se nu se véda din destul puterea càrtii intru a-se ridicã pre sene, si prin ridicarea loru se colucre la promovarea societãtii.

Si simptomulu acést'a, daca in adeveru este, si se aréta pre ici, pre colo, elu depriméza.

Ne-instreinéza poporul de scóla, tocma asia precum ne vom fi instreinandu de scóla si acei'a, cari eredem, ca numai cu singure scólele elementarie nu putem face crescerea neamului romanescu. Si din acést'a si alte cause scól'a nóstra elementara cu potintia este, se nu inspire destull incredere niciin poporu, nici in ceice o administréza.

Am supusu aceste imprejuràri unei critice; si punendu-ne intrebàrile, cari stau in legatura cu acésta insemnata cauza, am aflatu urmatórele :

Ne-am pusu adeca mai autaiu intrebarea, ca ce urmarim noi propriamente prin scólele nóstre elementarie ?

De sigur se damu poporului o crescere generala, se-i dàm adeca cunoscintiele de carte trebuintiose flecarui omu din lume, si prin religiune si esemplu se-i inspiràm omeni'a, de carea are omulu lipsa in acésta viétia, pentru cá se póta traí cá omu cinstitu.

Si tocm'a acest'a este scopulu, pre carele luurmaresce si scól'a elementara in genere la tóte popórele.

Purcediendu de aici, se-ni-se ierte, daca ne permitem, a constatá, ca gresita este parerea tuturor acelor'a, cari voru fi crediendu, ca intre imprejuràrile vietii nóstre de astadi cu scólele, pre cari le avem, n'am fi in stare a face educatiunea poporului.

Puterea bisericeii nóstre a fost in trecutu, si este pana in diu'a de astadi satulu. Puterea si tari'a sateloru nóstre constituiesce puterea si tari:a bisericeii; ér slabirea satului slabesc biserice'a. Satulu este tare atunci, cand ómenii dintrensulu ii-vedi, ca sunt muncitori, cu fric'a lui Dumnedieu, cu dreptate si cu omenia.

Tóte aceste calitàti le gasim neaperatu in satele nóstre.

Nu sunt inse desvoltate de ajuns aceste calitàti, cari constituiesc puterea oricarui poporu. Tieranulu nostru lucréza, si agonisesc, pentruca asia s'a treditu elu din mosi stremosi, cá se lucreze, si se adune. Asia a vediutu elu, ca este bine. Asia a vediutu adeca, ca este bine, se se trudésc, si se-si cascige cele trebuintiose, cá se-si póta portá greutàtile vietii, si se nu-i vina dob'a la casa.

Cu o astfelu de viétia mai multu negativa unu poporu nu póte merge inainte; ér daca vedi ómeni de ai nostri din poporu traindu astfelu, nu le poti bagá nici o vina; ci vin'a trebuie se-o atribui numai acelor'a, cari au luat supra-le rolulu de a-lu luminá, si nu l'au luminatu Pentru o astfelu de lumina de o cam data, pana cand adeca nu poti face mai multu, este pré de ajuns scól'a elementara.

In scól'a elementara prunculu invétia socóta, si daca celuce invétia pre pruncu socóta, i-aréta, ca de unde totu ieai, si numai puni, numai adaogi, odata are se se gate; si mai departe, ca numerii, in cari se esprima ceeace avem, numai atunci ne potu face bucuria, daca ei sunt in continua crescere — atunci

nu se póte, cá unu astfelu de elevu esindu in viétia, se nu-si bage mintea in capu, si se nu se uite, ca ce face elu cu pamentulu stremosiescu.

Scie adeca unu astfelu de omu, ca productivitatea pamentului se ridica, si se potenciéza, cand i-dai si pamentului ceeace i-trebuiesce, aratura mai buna, si mai désa, mai gunoiu, mai plivitu etc; si nu accepti, cá totu se ieai dupa elu, fara se-i mai si dai câte cev'a. Omulu, carele a invetiatu socóta in scóla, scie apoi, ca daca ne cresc pretensiunile si trebuintiele, trebuie se ne crésca pre de alta parte si venitele. Si mai scie apoi si aceea, ca omulu numai atunci merge bine, si póte merge inainte, daca proportiunea dintre cheltuieli si venite este drépta.

Invétia prunculu in scóla a ceti si a serie. Din scóla se deprinde deci prunculu, ca prin cetire i-se inmultiescu cunoscintiele, de cari are trebuintia, ér prin scriere, si-ajuta memori'a, insemnandu-si adeca intemplàrile si lucrurile, de cari are trebuintia, cá se nu le uite.

Prunculu deprinsu astfelu din scóla esindu in viétia are si elu pretensiuni literarie, vrea se cetésc, si se scie, ce se intempla in lume, vrea se invetie, si vrea se traiesca cu calculu, si traindu astfelu numai este unu omu de rëndu, ci este unu plugariu istetiu si unu omu inteligentu.

Invétia prunculu in scól'a elementara intréga religiunea, si deci inca cá pruncu si-insusiesce cunoscintiele, ca cine este, si pentru ce scopu traiesce in acésta lume, si mai cu seama, ca numai omulu, carele traiesce cu fric'a lui Ddiu, cu dreptate si omenia, póte se fia norocosu si fericitu atát in acést'a cât si in cealalta lume, ér altcum nu.

In scól'a elementara invétia apoi prunculu geografia si istoria, scientie naturale etc. cari tóte contribuiescu a face din elevu unu omu, carele observéza si cugeta, si nu lasa nimicu nebagatu in seama; ci totu ceeace vede, observéza si vede cu ochii omului de carte, cu ochii omului inteligentu.

Prin urmare scólele nóstre elementarie, asia cum sunt ele astadi organizate, potu se crésca generatiuni, cari ajunse odata in viétia potu se schimbe in spre mai bine intréga faci'a sateloru nóstre; si gresita este vederea, ca de o cam data intre imprejuràrile, in care ne gasim, scólele nóstre nu ar poté face cu destul succesu educatiunea poporului nostru.

Dar n'a succesu acésta educatiune in totu loculu, ni-se va dice. Si apoi ni-se va mai dice, ca si in comune, in cari instructiunea s'a manatu bine, cei instruatii nu s'au sciutu valorá destul de bine esindu in viétia.

Si adeverulu este, ca facia de multe locuri ale nóstre astfelu de observàri si altele de soinlu loru sunt fórte la locu; ér ele esistandu pre unde esista, nu incuragéza, ci chiar depriméza.

Si din acésta deprimare, ni-se pare noue, pro-

vine recél'a facia de scóla, care recéla se póte vedé si ceti din frecuentatiune.

Ér vin'a pentru acést'a unde se-o cautámu? Neaparatu acolo, unde este. Si ea este de siguru numai in imprejurarea, ca scólele nóstre elementare in starea loru de astadi nu dau destula chrana spiritala.

Va se dica, daca precum credem noi, scól'a nu este astadi cercetata din cauza ca nu credem, ca scólele elementare potu se-ne mantuíesca, ér pre de alta parte, ca scólele nóstre nu s'au valoratu din destul: atunci acestor doue imprejurári regretabile trebuie se-le opunem doue mijlóce corespundietórie, prin cari se-le facem, se dispara, si anume:

Cine voiesce in matematica se ajunga la productulu 4, trebuie se-si dea ostenél'a, cá se aiba numerulu 2 de doue ori cá factoru, ér daca inca nu-lu poti avé, trebuie se affi modalitatea, prin carea se-lu cascigi, ér pana cand nu ai factorii trebuintiosi, prin carii se ajungi la unu productu mai mare, trebuie se-te multiemesci si cu unu productu mai micu.

Totu astfelu se are lucrulu si cu noi, cand vorb'a este se facem educatiunea poporului.

N'avem scóle multe si mari, avem numai putiene si mici, de aceea de o cam data trebuie se-ne multimim cu cele ce le avem, dar cu o buna ingrijire se cautám, se-le facem, se lucreze, cá se produca totu ceeace am poté obtiené si prin scóle multe si mari.

Si ne rugám, se nu ni-se dica, ca un'a cá acést'a este cu nepotintia, pentruca constatatu este de experientia, ca nu acelu croitoriu face hainele cele mai bune, care are la dispositiune materia de prada; ci celu carele scie se faca haine bune cu postavu si cu cheltuíela putiena.

Convingerea omului despre ceeace póte se lucreze, si se produca incepe a-se formá numai dupace se pune la lucru. Si daca noi nu vom fi avend inca convingerea, ca scólele nóstre potu se-ne faca totulu, atunci caus'a acestei regretabile stári psihice nu póte se provina din altu isvoru, decât din motivulu, ca inca nu ne-am pusu, seau dóra pana acum n'am avutu nici timpulu de a-ne pune scólele nóstre la proba, se vedemu ce potu ele se produca cu o buna ingrijire si cu o buna administratiune.

Intr'aceea noi credem, ca nu ne insielám in credinti'a nóstra, daca dam espressiune convingerii, ce o avem, si ni-o am formatu din experientia, ca scólele nóstre tocma asia potu cresce plugari si maiestri inteligenti; precum si-crescu si universitátile ómenii, cari si-cauta intrensele educatiunea si cunoscintiele.

Dar audim de multe ori dicendu-ni-se ca scóloru nóstre le lipsesce ce le lipsesce.

Si adevéru este ca multe le voru fi lipsindu.

Din norocirea nóstra inse nu le lipsesce in genere nimicu din ceeace se póte cumperá pre bani. Si ast'a este unu mare norocu pentru noi, pentruca

atunci reulu l'am scusá cu saraci'a poporului, si am dice, ca trebuie se acceptám dupa rezultate mai bune numai atunci, cand poporulu se va poté emancipá de selavi'a seraciei de astadi.

Din norocíre nu este astfelu. Scólele nóstre au tóte cele ce le trebuiescu. Si numai unu lucru le lipsesce: mai multu spiritulu si mai multa viétia.

Cand fericitiu profesori Andreiu si Jacob Muresianu s'au dusu la Brasiovu, si cand fericitiu dascalii ai neamului romanescu Georgiu Lazar si Aron Pumnulu s'au dusu unulu in Romani'a, ér celalatu in Bucovin'a, suntem siguri, ca nu s'au gasitu intre imprejurári mai bune, de cum se gasescu multi dintre invetiatorii nostri. N'au afluat nimicu acesti ómeni gat'a; dar si-au creatu ei totulu, pentruca au afluat spiritulu celu mare alu filoru neamului romanescu, cu carele au facutu lucruri mari si minunate, si-au cascigatu siesi plata mare, si au pusu temelí'a la dezvoltarea si intarirea neamului romanescu.

Apoi Sincái, nemuritoriulu Sincái, gonitu si urgisitu de toti, nu a potut fi impededatu de nimenea cá se nu serie cronic'a s'a, si a afluat acésta cronicá multi elevi, ne-a afluat pre noi pre toti cei cari din cartea lui am invetiatu istori'a parintiloru nostri.

Dascalulu bunu afla totdeun'a elevi si urmatori multi. Au afluat multime de elevi toti dascalii popóreloru, pre cari ii-inregistréza istori'a. Nici unulu dintre densii n'a avutu nici celu mai micu motivu, a-se plange, ca n'ar fi avutu elevi, pana cand au fost in viétia.

Dar tain'a dascaliei este o taina mare. Nu toti potem se fim cá fericitiu nostri dascalii, amintiti mai sus. Toti avem inse astadi in punctulu dascaliei o positiune mai usióra. Au spartu ghéti'a si intuneculu acei dascalii mari, — si acum toti de o po-triva potem se-le calcám pre urma. Toti potem face scól'a productiva, interesanta si atragatória, si atunci vom avé cu o plangere mai putien. Nu ne vom poté plange, ca scól'a nóstra nu este frecuentata de toti acei'a pentru cari o sustienemu.

Conferinti'a pastoralá din protopresviteri'a Homorului in Bucovin'a.

s'a tienutu in 19/31. Decemvre 1886 sub presiedinti'a administratoriului protopr. pré C. S. par. Michailu Iliutiú. In urm'a cerculariului protopresviterescu din 6/18. Noemvre 1886 Nr. 220 s'au adunatu preotii decanatului mai antaiu in biseric'a parochiala din Gur'a Humorului si asistandu la s. liturgia celebrata de parochulu localu Dimitriu Popesculu precum si la chiamarea spiritului s., au trecut in localitátile scólei populare si anume parintii: Michailu Ieremieviciu, Amfilochiu Boc'a, Atanasiu Procopoviciu, Emanuilu Popoviciu, Petru Boc'a, Dimitriu Popesculu, Dimitriu Pascanu, Ilarionu Sireteanu, Alesandru Voevite'a si Stefanu Pavelu.

Rostindu-se rugaciunea: „Imperate cerescu,“ deschide presiedintele conferinti'a cu urmatoriulu discursu:

Fratiloru! Cu mare bucuria Ve salutu pre toti, câtii sunteti de fatia la conferinti'a ast'a, Ve salutu din inima

ca pre cei-ce impreuna lucrati in vii'a Domnului. Si din presentia Fratiilor Vostre conchidu inca ca vi-i aminte se ve impliniti cu devotamentu chiamarea cea santa a preotiei; si grea este fratiloru, chiamarea acést'a!

Fiindu indetoritu a deschide convenirea nóstra de astadi cu unu discursu, me voiu încercá a vorbi de pastori'a nóstra sufletésca, cand póte spori si candu aduce fructe bine-cuventate.

Fratiloru! Sciti, ca nici unu simtiementu nu este asiá de insemnatu ca dragostea si unirea. Ce nu póte scóte la capetu unulu, cresce si sporesce prin unirea si conlucrarea multor'a si prea adeveratu este proverbulu latinu: „concordia res parvae crescunt, discordia maximae dilabuntur.“

Dragostea fratiésca dintre preoti si unirea e chiar unu postulat neaperatu in activitatea chiamárii preotiesci. Cu cât mai multu se insotiescu preotii intre olalta, cu cât mai multu lucra ei in intielegere si armonia, cu atât'a mai multu li sporesce lucrulu, cu atât'a mai pronuntiatu li este si succesulu activitáti. Si mai cu seama in timpulu de fatia este de totu necesaria unirea intre noi si conlucrarea nóstra armonica.

Câci pré cunoscutu este faptulu si intrun'a si pré durerosu, cum-cá sentiulu religiosu la noi in tíera a slabitu; poporulu nostru nu-i acum'a asia de religiosu, cum a fostu odata, si ce este inca mai reu, biseric'a nóstra in timpulu de fatia a ajunsu se fla campulu proselitismului pentru o confesiune, care urméza maximei: „scopulu sanctionéza mijlócele.“ Dovada ni este între altele capel'a Iesutiloru in Cernauti si apoi brosiur'a anti-ortodoxa „Pravoslavi'a romana fatia cu dreapt'a credintia romana“ a episcopului romano-catolicu din Iasi. Ast'a din urma, precum sciti a aparutu in limb'a romana nu de multu, si ataca biseric'a nóstra dreptu-credinciósa intr'unu modu de totu vehementu.

Noi nu potém intári éra-si sentiulu religiosu si nu ne potém aperi cu succesu contr'a atacurilor dusmane decât conlucrandu in armonia.

Pastori'a sufletésca póte aduce deci roduri bine-cuventate, daca noi toti ne vom privi cá urmatorii ai unui'a si aceluia-si pastoriu bunu, lucrandu impreuna in spiritulu lui la tient'a comuna. Armonia si unirea are valóre între tóte impregiurárele si in totu timpulu. De aceea si Isusu ii obliga pre santii apostoli, dicendu: „porunca nóua ve dau voue, ca se ve iubiti unulu pre altulu: cum v'am bitu eu pre voi, si voi se ve iubiti unulu pre altulu. Intru acést'a vor cunósce toti, ca sunteti ai mei invetiacei, de veti avé dragoste între voi.“ (Ioanu 13, 25.) Éra pentru unire se róga pastoriulu supremu in rugatiunea s'a solemna catra Dumnedieu tátalu cu cuvintele: „ca toti se fie un'a, precum tu parinte intru mine si eu intru tine, ca si ei intru noi un'a se fie.“ (Iónu 17, 21.) De aice urméza, ca toti preotii trebue se fia o inima si unu sufletu. Acést'a pace si buna invoire trebue se domnésca mai alesu între preotii vecini si între acei'a ce suntu intr'un'a protopresviteria. Ei se fia straini de zelotipia, de dusmania, de nesuferire, de arogantia, de defaimare si de degradare între olalta.

Este deci necesariu, ca fie-carui pastoriu de suflete sa-i fie aminte a sustiené cu vecinii sei amiceatia, cáci intieptulu Sirachu dise: „amiculu credintiosu e acoperementulu celu tare, si celu-ce l'a aflu, a aflu o comóra. Cu amicul credintiosu nu se póte asemaná nemica, si nu este mesura bunatáti lui.“ (Sirachu 6, 14.) La amiculu adeveratu poti aflá celu mai bunu si mai intieptu sfatu, cea mai folositoria conversatiune de intarire in spiritulu pastoralu, si asia dara legatur'a amicala dintre pastori este unu mijlocu fórtu sporitoriu pentru pastori'a sufletésca.

Ferice de poporulu, ai carui'a preoti traiescu in dragoste, armonia si amiceatia! Astfeliu de preoti se sprijinescu in aspiratiunile chiamarii lor, tóte întreprinderile cele bune le realiséza ei lesne caci toti sunt petrunsi de o dorintia, si toti conlucra la unulu si acelasi scopu. Fie-carele privesce interesulu comuna de interesu propriu, fiindu-i onórea preotiesca si binele credinciosiloru lucrulu celu mai scumpu.

Se ne facemu si noi, fratiloru, astfeliu de preoti, si atunci de siguru va spori pastori'a nóstra sufletésca, si va aduce roduri bine-cuventate.

Ve invitu deci pre fratiile Vostre la conlucrare armonica pe terenulu bisericescu, amintindu-ve ca si pré venerabilulu Consistoriu pretinde dela noi imperiosu cea mai buna intielegere si armonia. Acést'a intielegere si armonia nu va lipsi, acésta Ve o promitu si din partea mea sciindu, ca numai asia va avé succesu activitatea nóstra pastoralá.

In fine rugandu pre pré bunulu Ddiu se ne sprijinéscu si in viitoriu totu mai multu in nadiuintiele nóstre, si se reserve neobositulu nostru Archipastoriu si nóue tuturoru inca multu timpu de conlucrare; dechiar conferinti'a nóstra pentru anulu 1886 de deschisa.

Dupa acésta urméza cuventarea preotului espositu din Voronetiu, Stefanu Pavelu, care suna asia:

„Striga cu taria si nu incetá, ca o trimbítia inaltia vócea t'a si spuue-i poporului mieu pe-catele lui.“
Isai'a c. 58 v. 1.

Onoratiiloru frati in Christosu!

Astfeliu a vorbitu óre-candu Iehov'a catra proroculu Isai'a; cu aceste cuvinte i-a demandatu Dumnedieu marelu prorocu, ca se-i vesteasca poporului Israilu voi'a s'a! cu acestea l'a indetoritu la vestirea cuventului Dumnediescu. Nu alt'a, decât vestirea cuventului Dumnediescu a pretinsu si Mantuitorulu nostru Isusu Christosu, cand a poruncitu apostoliloru, dicendu: „Mergeti in tóta lumea si vestiti evangeli'a la tóte neamurile.“ (Marcu 16, 15.) Detorintia santa a vestirii cuventului Dumnediescu o impune si s. ap. Paulu invetiachelului seu Timoteiu, cand dice: „Vestesece cuventulu, stai asupra cu timpu si fara timpu, mustra, certa, îndemna cu tóta rabdarea si invetiatur'a.“ (II. Timet. 4, 1). In cuvintele citate e deci lamuritu respicata indetorirea transmisiloru Dumnediesci, de a vesti cuventulu lui Dumnedieu. Astfeliu a intielesu si biseric'a lui Christosu, cáci ea a urmatu acestoru demandari si indemnari din timpurile ei cele mai vechi, vestindu invetiatorii si luminatorii ei cei mari cuventulu lui Dumnedieu cu ardóre si aducendu-o la inffiorire inalta.

Santii parintii prin cuventulu lui Ddiu au desfiintiatu pofte réle si au introdusu virtuti. Santii parinti prin cuventulu lui Ddiu ii feriau pre cei credinciosi de credintia desiérta de necredintia, de eresia. Nici unu feliu de ómeni nu poté resistá puterii celei invingetórie a cuventului lor — patimile cele mai inversiunate, chiar si ale ómeniloru celoru mai selbateci domoliau — dusmani'a cea mai adencu inradecinata se prefacea in concordia, si acei'a, carii tóta viéti'a lor erau deprinsi cu desfrenárele cele mai uritóse, auidnu-i pre s. parinti, se supuneau legii crestine si prescristiloru ei.

Santii parinti, cunoscendu puterea cea mare a cuventului Dumnediescu, s'au adunatu si in sínóde, unde au facutu hotarári, ca cuventulu lui Dumnedieu pururea se se vestésca de servitorii bisericiei. Asia suna in privinti'a acést'a can. 19. alu Sinodului VI eucumenicu: „Preusiloru bisericiei li-se cuvine in tóte dilele éra mai alesu in dumineci si serbatori se invetie pre toti clericii si pré

poporu; " éra S. Vasile celu mare dice : „Cui i-s'a incrediaut diregatori'a invetiaturii, si elu va lipsi a binevesti, unulu cá acel'a sè se socotésca cá unu ucigasiu de ómeni.“

Urméza deci, ca si noi cei-ce suntemu urmasii sanților parinti, avemu detori'a a vesti cu zelu cuventulu lui Dumnedieu,

Si precum din vacurile dintaiu ale crestinatatii si pana in diu'a de astadi a fostu cuventulu lui Ddieu arma de aperature in contr'a intunerecului nesciintiei, a credintiei desierte si necredintiei, asia si in diu'a de astadi, incât ni-i aminte se repurtamu victorie asupr'a reutátiloru trebue se luptámu cu arm'a cuventulu lui Ddieu; asia si in diu'a de astadi trebue cuventulu lui Ddieu se redice dorintiele si simtiemintele, gandurile si faptele ómeniloru; asia si in diu'a de astadi trebue cuventulu lui Ddieu se aduca lumina in intunereculu referintieloru poporulu nostru, turmei nóstre, care o pascemu.

Si intru adeveru, onoratoru frati! poporulu nostru, turm'a nóstra, are acuma mare nevoie de cuventulu lui Ddieu, de aceea lumin'a, care unic'a e in stare a-i deschide mintea, cá se-si póta cunósce starea, in care se afla, si a-i incaldi inim'a, cá sè se apuce de indreptare.

Acum nu se mai póte ascunde nici negá, cá starea de fatia a poporulu nostru, atât cea relogiósá morala cât si cea materiala, este vrednica de tóta compatimirea!

Mai antaiu ce se atinge de starea lui relogiósá-morala, apoi constatomu cu durere, cumcá virtutile fundamentale: credinti'a, speranti'a si amórea, acesti stálpai imperatiei lui Ddieu, suntu sguduiti in inim'a poporulu nostru; noi constatomu cu durere, cumcá credinti'a, invetiatur'a lui Christosu, e necunoscuta partii celei mai insemnate a turmei nóstre; cáci credinti'a, ce o posiede ea, nu este decátu unu simtiementu vagu, de care insusi nu-si póte dá sama. Pe de alta parte este poporulu nostru plinu de credintia desiérta, de care se tiene cá orbulu de gardu. Si apoi precum ii este credinti'a, asia ii suntu si faptele. Poporulu nostru in timpulu de fatia uu se mai bate dupa cele ce sunt placute, drepte si sante inaintea lui Ddieu. Duminecele si serbatorile, aceste dile menite de Domnulu cá timpu de reculegere spirituala, cá timpu de aducere aminte de Ddieu si de lapedare de tóta grij'a cea lumésca, aceste dile sante au ajunsu a fi pentru densulu mai multu dile de peire decátu de mántuire. In aceste dile ni vedemu bisericelile mai góle, éra cârsmele pline, de n'ai avé unde lasa unu acu se cada josu. Consciinti'a morala i-a devenitu atât de tempita, incátu nici sunetele duióse ale campaneloru in timpulu servitiului dumnediescu, nu sunt in stare a-i desceptá cugetarea, cá se parasésca locasiurile de perdiare trupésca si sufletésca.

Asia pietatea strabunilor, cari jertfiau jumatáti din averile lor pentru infrumsetiarea santeloru locasiuri, a recitu astadi in poporu. Si daca ici-colé se hotaresce cineva dupa multa punere la cale a jertfi vre unu lucru pentru biserica, apoi acést'a o face in regula mai multu din egoismu, de a fi laudatu, decátu din indemnu curatu relogiosu-moralu. De tot rece este poporulu nostru fatia cu scól'a, — acést'a institutiune de inaintare si de bine-facere. Scóle poporale au prinsu a-se deschide acum, inase ce folosu! poporulu fuge de densele; elu acésta institutiune folositóre nu o socóte de mijlocu de luminare si inaintare, ci mai vertosu de o pedeca in ale economiei sale; si asia nici nu trage dintrins'a folosulu necesaru.

Poporulu nostru in genere s'a deprinsu cu lenea si nelucrarea: elu si-perdetimpulu si puterile cu beti'a si cu necumpetulu; desfreulu si tendinti'a de stramasire lu-tiene cá in clesce; apoi pe de alta parte se atinge usioru de

onórea si averea altui'a; cu unu cuventu, elu e!supusu la tóte pecatele si fara-de-legile, incátu a ajunsu in prepaști'a cea mare a nenorocirii, pline de rusine si de necazu.

Ei dara cum i-este de decadiuta starea relogiósá-morala, asia si starea materiala. Poporulu nostru in partea lui cea mai mare a devenitu atât de seracu, incât a ajunsu a fi sclavulu neamuriloru straine. Averea i-a trecutu in urm'a neintiepteii lui purtari in manele strainiloru. Pammentulu, averea cea mai sigura, isvorulu, de unde isi luá hran'a de tóte dilele, si acést'a nu s'a sfiitu a-lu dá din mana. *) Apoi putienulu locusioru, ce i-a mai ramasu, nu-lu scie lucrá in modu rationalu; de aceea nici nu-i aduce folosulu doritu. Elu ilu lucrá, dupa cum l'a lucratu strabunii, nu inse dupa cum pretindu referintiele timpului de fatia. In modulu acést'a i-a secatu mai de tot isvorulu de sustinere, si e impinsu a se hrani mai multu din mani; fiindu inse acestu modu de sustinere nesiguru si nerentabilu, pe de alta parte neviindu elu inca la convinerea, cumca ar trebui sè se apuce de alte ocupatiuni, precum este meseri'a si industri'a, a trebuitu naturalminte se seracésca din di in di tot mai tare.

Asia secându-i isvórele din di in di, éra lipsele inmultindu i-se. poporulu nostru a mai inceputu a face si imprumuturi de bani atât pe la camatarii jidani cât si la banc'a rusticala si netienendu ratele de solvire ori chiaru si neplatindu nimica, a trebuitu sè se impleticésca in procese, a caror'a finitu tristu este, cá multi si-au vendutu singuri ori li-au vendutu judecatori'a casutiile si locusiórele, ce le mai aveau, éra insisi au trebuitu se ésa in drumu.

Acést'a-i in trasure generale starea cea relogiósá-morala si materiala a poporulu nostru.

Onoratoru frati in Christosu si dinpreuna lucratori in vii'a Domnului! Óre fatia cu acést'a trista stare a lucrurulu ni mai putemu noi aretá indiferenti ori cautá cu nebagare de sama la focul, carele arde impregiurulu nostru? Nu! cáci nu ne-am calificá de servitori si lucratori ai Acelui'a, carele ne-a tramisú, cá se-i fimu urmatori si pastori buni ai turmei lui; — ei se strigamu cu taria dimpreuna cu prorocul Isai'a, cá trimbíti'a se ni inaltiamu vócea, si se-i spunemu poporulu pecatele lui fara siovaire. Se-i punemu limpede inaintea ochiloru tristulu presentu si mai multu inca tristulu lui viitoriu, daca va merge mai departe pe drumulu, ce l'a apucatu. Se-lu invetiamu, vestindú-i cuventulu lui Dumnedieu si cu deosebire se-lu luminamu in privinti'a referintieloru timpului, in cari traimu. In biserica si a casa, pe ulitia si in tiarina si la totu privilegiulu unde ne-am intalni cu elu, obiectulu principalu alu conversatiunii se nu ni fia alt'a, decát ból'a, de care bolesce. Se-i aretamu fara crutiare ból'a lui si morala si materiala, ce l'a cuprinsu, si cu tóte mijlócele, de cari dispunemu, se-lu convingemu si se-lu induplecamu, cá se si-o delature rapede, caci mai intardiiandu inca si-ar ingreuiá, há póte si-ar face si cu neputintia tóta insanatosiarea. Se-i aretamu credinti'a cea adeverata si credinti'a lui desiérta, se-lu facemu cunoscutu cu dogmele fundamentale crestinesci, se-lu convingemu cu tóta puterea cuventulu, cum ca numai si numai alipirea lui sincera de biserica si scóla este leaculu siguru alu bólei lui; aice

*) Adese ori ni-s'a intemplatú se fimu martori, cum chiar unii preoti ii puneau pe ómeni la cale, ca se-si prinda nevoi'a cu bucata de locu, vendiendu-o la svabi ori la jidani, cari platescu mai bine. Si cuventulu si sfatulu preotiescu avea trecere, caci ómenii vindeau. Dara cum sacula, când e desiertu, nu sta in sus, ci pica la pamentu, asia au picatu si ómenii nostri, fia tierani ori boieri. Acum cá se se scóle, trebue eroica incordare.

de va caută, isi vá afă mantuirea ; scól'a ii v'a luminá mintea, biseric'a ii vá incaldi inim'a si i-o vá face aplecata la tot, ce este sântu si placutu lui Dumnedieu si ómeniloru. Si in modulu acest'a se vá indreptá moralmente ; éra indrpetandu-se moralmente, se vá iudreptá pe in-cetulu si materialmente ; căci decadinti'a materiala e ur-marea decadintiei religióse-morale.

Relativu la starea lui materiala se-i aretamu daunele economiei lui nerationale cu deamaruntulu, si apoi si cât de tare este elu insielatu de camatarii jidani, cari, folo-sindu-se de nesciinti'a lui, ii dau cu un'a, pentru a lua cu sut'a, pana ii inghitu mosi'a si-lu scotu din casa. Mai cu sama se-lu indemnamu la invetiarea meseriei si indu-striei de tot feliulu, căci nevoiele i-s'au inmultitu si isvo-rulu de a le impacá, in ochii lui a ajunsu a nu fi, de-cátu vinderea putienelor locusióre, ce au mai remasu.

Asia dara, onoratorulu frati in Christosu ! cunoscendu noi, cumca vestirea cuventulu dumnediescu este pentru noi preotii o detorintia principala si impreunata cu mare responsabilitate, pe de alta parte cunoscendu cumca nu-mai luminarea in spiritulu invetiaturei dumnediescului no-stru invetiatoriu póte restaurá starea cea trista a popo-rului nostru, se ne apucamu de lucru cu puteri unite si folosiadu-ne de mijlócele, cari ni-le-a datu dumnediesculu invetiatoriu, se lucramu cu inima sincera la regenerarea acestei stari a poporului nostru, pana inca ni lucece diu'a ; căci vá veni nóptea cându nime nu va mai puté lucrá. Se ne concentramu tóta activitatea in luminarea poporului si restaurarea lui, se ne consantimú tóta activitatea implinirii consciinóse a demandului, carele ni-l'a datu Isusu Christosu, de a pasce oile lui, ca viindu aceea di, când vom avé se damu sama pentru densele, se putemu dice : „Éta ! pre carile mi-le-ai datu mie, le-amu paditu, si ni-ci un'a dintrinselu nu am perdutu“, si se ne invrednici-mu a audi cuvintele cele dulci : „Bine, sierbu bunu si credinciosu, peste putienu ai fostu creecinciosu, peste mul-te te voiu pune, intra intru bucuri'a Domnului teu.“

(Va urmá.)

D i v e r s e.

* *Sinodulu protopresviteralu alu Aradu-lui* este conchiamaiu prin parintele administratoru protopres-viteralu alu Aradului Moise Bocsianu pre diu'a de 29 Octomvre calend. vechiu anulu curentu la 10 are inain-te de amédi.

* *Himen.* Dnulu *Nicolae Mladin*, pretore in Radn'a a incredintiatu pre dr'a *Livi'a Dimitrescu* ; dlu *Ioachim Turcu*, clericu absolutu a incredintiatu pre du'a *Mariór'a Vuculescu*, fiica parintelui Iosif Vuculescu din Sioimosiu ; dnulu *Stefan Opreanu*, clericu absolutu a incredintiatu pre dr'a *Aureli'a Popi*, fic'u dlui Atanasiu Popi din Lipov'a.

Felicitările nóstre !

† *Necrologu.* In a dóu'a di dupa serbatórea ani-versaria a Précuviósei Parascheve a. c. se condusera la repausulu eternu osamintele veteranulu invetiatoriu *Ioanu Milosiu*, din Hodoniu — sub diriginti'a a loru doi preoti si patru invetiatori, toti din parochi'a Chinesu, — si cu co-operatiunea chorului cantaretilor si a elevilor din Locu ; — in faci'a unui publicu numerosu ce abia-lu cuprindea spatiós'a casa a lui Ddieu din Hodoni ; prin care se ve-deau si cativ'a onoratori de streina limba si lege.

Din panegiriculu ce i-se facú prin preotulu din Ba-ratézu, amintim urmatórele : A) Densulu érá de o natura

blanda in poterea carei'a : a) langa griji continue si incor-date pana ce a educatu in modu distinsu o familia nume-rósa : 2 fii si 4 fiice ; totusi din charulu lui Ddieu si-a lun-gitu viéti'a pana preste 61 de ani, 6) preste 40 de ani a functionatu in unic'a si aceeași parochia — diumetate din dis'a suma de ani cá adjunctu B) decesulu era diligentu, si in poterea diligentiei sale : c) si-a creatu inca incependu din timpulu adjuncturei sale invetiatorescu o avere respec-tabila (— o suma de case si o sessinne de pamentu) din care a provediutu pre trei fiice ale sale cu zestre, mari-tandu-le dupa trei invetiatori distinsi in Lipov'a, Toraculu mare si Pustinisiu, e) pre unu fiu la facutu invetiatoriu in parochi'a Macedoni'a ; — pre altulu agronomu cu dare de mana in locu f) veduv'a s'a, a lasat'o reposatulu ase-curata de subsistintia. C) Reposatulu érá unu barbatu re-ligiosu si moralu g) atátu de bisericosu, cât in duminec'a ce precese dacederei sale mai érá se móra in postulu seu, buna óra cá unu ministru de stat, care a muritu in par-lamentulu Angliei, unde din mare zelu mersese fiindu morbosu de mórte ; in scóla era puuctualu h) elevii sei, chiar si cei seraci aplicati in umilit'a stare de pastori de vite, candu obsérva preoti, invetiatori si betrani caletori, se redica si saluta. E) Érá zelosu dupa progresulu mo-dernu alu scientieloru l) inviatiunile Superioritateri sale scolarie, le impliniá cu scumpetate.

Se-i fie tierin'a usióra, ér memori'a in spiritulu imi-tatoriloru sei, binecuventata si neuitata !

Unu amicu desinteressatu.

† *Necrologu.* *Eufemi'a Georgieviciu*, nepóta pa-rochului gr. ort. Gavriilu Georgieviciu, din I-grisii (Egres) Dumineca in 11/23. Octomvre diminéti'a la 6 óre dupa unu morbu indelungatu a inctatu din viéti'a in alu 25-lea anu alu etatei.

Remasitiile defunctei a fostu depuse spre eterna o-dichna in cimiteriulu de aici in 12/24. Oct. — Bunulu Dumnedieu cu darulu seu se mangae pre adencu intrista-tulu parochu, carele ca unchiu, si-a perdutu uniculu ra-dimiu ce a avutu ; ér defunctei se-i fie tierin'a usióra si memori'a neuitata !

* *Curatitulu vaselorú* — Intre mijlócele de in-trebuintiatu pentru a se scóte gustulu reu din vase góle, urmatoriulu da cele mai bune rezultate : Dupa ce se pre-gatescu butile, antalele, buriasiile, diacatorile, pentru a se umplé cu vinu, se tórna in ele apa calda, care a fiertu cu frundie de persicu. Se astupa bine la vrane si dupa catv'a timpu se scurgu si printr'acésta oparéla se scóte gustulu reu din vase. Déca inca vasele sunt otieþite, séu mucegaite, dupa ce se spala si se radiuescu bine, apoi se clatescu si se afuma cu fitile anumite de puciósa, se o-parescu ér din nou si freca cu cenusia ; apoi se spala din nou si se scurgu bine. Pentru mai multa sigurantia se póte a se turná in vasu odata cu cele 2 cofe cu apa calda si o oca de carbonatu de soda si dupa ce s'a rostogolitu bine vasulu cu acésta oparéla se scurge si se clatesce va-sulu cu apa rece. Acea sare alba ce se cumpera dela spi-tierii cu 1 leu 50 b. kilogramulu, numita carbonatu de soda, ni-a datu rezultatele cele mai bune la oparirea va-selorú noue neintrebuintiate inca : Oparél'a ese din vase galbena de totu ; aceea ce pentru ori-cine e o proba ca s'a scosu din dógele de stejaru multu taninu si materii ce se topescu in acea lesie si care de n'ar fi scóse din dóge, pe cât e cu putintia, ar strica si fati'a si gustulu vinului. „Gazet'a Săténului.“

* *Profesorulu Billroth si pungasi en-glesi.* — Consilierulu de curte, profesorulu Billroth a tienut unu cursu fórtu importantu mai dilele trecute la

clinic'a s'a asupr'a gastrotomiei. Se scie că la o operațiune de acestu feliu, e vorb'a de departarea din stomachu a unoru obiecte inghitite. O astfelu de operațiune — cum declară Billroth — a trebuitu se se faca unui baiatu de 12 ani, ce la jocu inghitise o bucată de metalu. „Me gandeam“, dice Billroth, „la despicarea stomachului, dar mi adusei aminte de o alta procedura ce invetiasemu dela pungasii englezi.

„Pungasii englesi, când sunt prinsii asupr'a furtului, inghitu totdeună obiectulu furatu inelele, giuvaericale etc. cu mare iutiela, astfelu că la eventual'a cautare corporala ce li se face, nu se pôte gasi nimicu ce se-i invenovatiésca. Politi'a englesa desi cunoasce acestu mijlocu pungașiescu nu pôte proced'a la despicarea stomachului spre a dovedi vin'a hotiului. Astfelu pungașiuulu remane la fiecare data ne pedepsitu si pe urma print'run procedeu specialu scôte obiectulu inghititu pe care se si grabesce alu schimbá pentru monete.“

„Pungașiuulu incepe o asia numita „cura de cartofi“ mancand in cursulu a câtorv'a dile mari cantitati de cartofi si mirare, successulu nu lipsesce.

In locul gastrotomiei am intrebuintiatu si la acestu baiatu procedur'a pungașiloru londoneni, cu multu successu.

Éta bucat'a de metalu, pe care tatalu baiatului doorea a o pastr'a ca amintire familiei sale, dar pe care am insistatu a o obtiene spre a o arata celoru ce facu cursurile sub mine. Am invetiatu dela multi, mijloce practice, conchise Billroth la importantulu seu cursu dar că a-si puté inveti'a ceva si de la pungași uu a si fi crediutu nici o deta.

Concursu.

In urm'a concessiunei Ven. Consistoriu diecesanu dtto 4/16. Septemvre 1887 Nr. 3221 se escrie concursu pentru deplinirea parochiei a dou'a din comun'a **Usaseu**, in protopopiatulu Lipovei cu terminu de alegere de **30 de zile dela prim'a** publicare in fôia oficiôsa „Biserica si Scol'a“ cu acea observare ca alegendulu preotu, — din caus'a morbosității actualului preotu, va avea a purtá si oficiulu parochialu si a administrá si parochia actualului preotu primariu fara nici o remuneratiune pre cand acelu preotu va fi morbosu.

Emolumintele suntu — jumetate din cele 2 sessiuni parochiale, birulu si stol'a indatinata, cari lóte computeate la unu locu dau unu venitu aprocsimativu de 600 fl. v. a.

Daca nu vor fi recurrenti de ajunsu cu calificatiune pentru parochii de class'a a dou'a se vor primí in candidatiune si de cei cu calificatiune de class'a a trei'a.

Recursele adjutate conform prescrișiloru stat. org. si a Reg. pentru parochii si adresate comitetului parochialu a se trimite Pr. On. Voicu Hamsea, protopopu in Lipov'a.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati a se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre spre a-si aretá desteritatea in cele rituale.

Usaseu, 14/28. Septemvre 1887.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p. prott.

—□—

Pentru statiunea invetiatorésca devenita vacanta din comun'a **Vadasu**, in inspectoratulu Siepreusiu, cottulu Aradu, se escrie concursu cu terminu de alegere pe **21. Noemvre st. v. 1887.**

Emolumintele sunt: 1) In bani gat'a 100 fl — 2) In bucate, grau si cucurnzu 18 sinice — 3) pamentu aratoriu si fenatiu 20 jugere 4) pamentu de pasiunaritu 28 fl. — 5)

6) lemne 6 orgii din care are a-se incaldí si scól'a, — 6) pentru curatitulu scólei 8 fl. — 7) pentru conferintie 8 fl. — 8) cuartiru liberu si géadina de legumi.

Recursele proviedute cu documintele necesarii respective cu testimoniu de cualificatiune si din limb'a magiara, sunt a se trimite M. On. Dnu Ioanu Avram inspectoru scolariu in Miske p. u. Nagy-Zerénd, avendu competentii pana la diu'a alegerii a se presentá la biserica din locu pentru a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Vadasu, la 12. Octomvre 1887.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: IOANU AVRAMU, m. p. insptoru scolariu.

—□—

Se escrie concursu pentru deplinirea postului invetiatorésca dela scóla confesionala gr. or. din comun'a **Hodisiu**, inspect. Silindiei, cot. Aradului cu terminu de alegere pe **26. Octomvre st. v. 1887.**

Emolumintele 1) In bani gat'a 120 fl. 2) $\frac{1}{4}$ Sessiune de pamentu, parte aretoriu parte fênatiu, 3) 10 sinici bucate, 4) 10 orgii de lemne 5) 6 fl. pentru scripturistica 6) pentru curatitulu scólei 6 fl. 7) pentru conferintie 10fl. 8) cuartiru liberu si gradina de legume.

Competintii vor produce atestatu 1. Ca sunt romani de rel. gr. or. 2) Atestatu de conduita 3) Testimoniu de limb'a magiara. Competentii sunt avisati a se presentá in vre-o dumineca séu serbatóre in sant'a biserica din Hodisiu, pentru de a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Recursele astfelu instruate au a-se substerne M. On. Dnu Acsentiu Chiril'a, inspectoru in Silindi'a, u. p. Tautiu, Hodisiu, la 4. Octomvre 1887.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: ACSENTIU CHIRIL'A, m. p. inspectoru scolariu.

—□—

Conform ordinatiunei archieresci din 6. Septemvre a. c. Nr. 3269 se escrie concursu pentru indeplinirea parochii vacante gr. or. romane din comun'a **Parti'a**, protopresviteratulu Timisiorii, cu terminu de alegere de **30 de zile dela prim'a** publicare in „Biserica si Scol'a“, a-caria emoluminte sunt: Ajutoriu dela Veneratulu Consistoriu 200 fl. v. a. birulu si stolele usuate in comun'a dela credintiosii gr. or. computeate la 150 fl. v. a.

Recursele ajustate conform statutului organicu si adresate comitetului parochialu sunt a se trimite Rvrd. Domnu protopopu Meletiu Dregheciu, in Timisiór'a pana la 1. Noemvre a. c. avendu recurrentii a se presentá in o Dumineca cri serbatóre spre a-si aretá desteritatea in rituale si cuventarile bisericesci.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea si invoirea mea: MELETIU DREGHICIU, m. p. Protopresv. Timisiorii.

—□—

Pentru statiunea invetiatorésca gr. or. din **Prajesci**, in inspectoratulu Buteniloru, carea este dotata cu salariu anualu de 100 fl. 8 sinice bucate, 8 stêngini de lemne, 2 mesuri fasóle, 11 jugere pamentu, cuartiru liberu cu gradina, — se escrie concursu pana la **8. Noemvre a. c.** in carea di va fi si alegerea.

Recurentii in restimpulu acest'a si-voru substerne recursele lor pe calea inspectoratului scolariu din Buteni (Butyin).

Prajesci, la 5. Octomvre 1887.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: CONSTANTIN GURBANU, m. p. ppresviteru, inspect. cerc. de scóle.